

9. évf. , 2. szám (2022)

Megjelent december 22, 2022

Előljáróban

Előljáróban

Szoboszlai Katalin

32

34

Tanulmányok

A szociális életpályamoddal kapcsolatos dilemmák

Csoba Judit

Oláh Eszter

Maszlag Fanni

A szociális ágazat az elmúlt évtizedek kedvezőtlen változásainak hatására számos vonatkozásban válságba jutott. A működésképtelenség határát jelentő hiány van szakképzett szociális munkásokból, nagy a fluktuáció, bizonytalanok a munkakörülmények, folyamatosan csökkennek az ágazatban felhasználható források. Így a humánerőforrás fejlesztése napjainkra kényszerítő szükségletté vált.

A szociális életpályamodell – más ágazatokat érintő karriermodellhez hasonlóan – hozzájárulhatna a szociális ágazat humánerőforrásának fejlesztéséhez, a szociális intézmények és szolgáltatások hatékony működéséhez. Az életpályamoddal kapcsolatban azonban a szakmát jelentősen megosztó dilemmák alakultak ki az elmúlt években.

Tanulmányunkban ezeknek a dilemmáknak a feltárására vállalkoztunk és kutatásunkban a fókuszcsoporthoz interjú módszerét alkalmazva arra kerestük a választ, hogy a szociális szakemberek hogyan vélekednek a lassan egy évtizede formálódó életpályamodellről. Támogatnák-e és ha igen, milyen feltételekkel a karriermodell bevezetését, és milyen eszköztárat emelnének be a modellbe a szektor hatékonyságának és a munkavállalók életminőségének javítása érdekében.

Kutatásunk azt mutatja, hogy a szociális ágazat munkavállalói a korszerű életpályamodell meghatározó elemei közül az egzisztenciális biztonságot garantáló, stabil és kiszámítható illetmény- és ösztönzőrendszert emelték ki, és új – az életpályamodellben többnyire nem állandósult – elemként jelent meg a várakozások között a munkafeltételek garantálása. Mindemellett a megkérdoztetek többsége fenntartásokkal fogadná az ágazatban a teljesítményértékelési rendszer bevezetését és a teljesítménymenedzsment alkalmazását.

Csupán egy kisebbsége érvelt a karriermenedzsment, a minőségi munkát és szakmai innovációt elismerő értékelési rendszer és a humánerőforrás fejlődését támogató szolgáltatási rendszer mellett.

45

71

A gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült felnőttek jövőkép vizsgálata

Haász Sándor

Viczina Andrea

A gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült felnőttek jövőkép vizsgálata

Haász Sándor Viczina Andrea

A gyermek a jövő kulcsa, így a gyermekvédelem alapvető társadalmi kérdés. Szakellátásban felnőni, majd onnan kilépve önálló életet kezdeni hatalmas előrelépés a fiatal felnőttek számára. Életkezdesi esélyeik, a minimális állami dotációk és támogató kapcsolati háló hiányában kezdetlegeseek. Korunk hősei és valódi áldozatok, akik szakhatósági intézkedések csapdájában vergődve, származási rendszereiktől és természetes erőforrásaiktól leválasztva élték életük nagy részét. A hazai gyermekvédelmi szakellátás bármennyire is próbál közelíteni a családi jelleg felé, nem tud mindenre kész válaszokat adni. Hiányoznak olyan megoldási stratégiák, sémák, amelyek segítenék a fiatal felnőttek életboldogulását. A kikerülő fiatalok önhibájukból vagy önhibájukon kívüli okok miatt, de nehezen képesek kontroll alatt tartani saját életüket. Jóval nagyobb kihívások árán lesznek képesek jól funkcionáló család alapítására. Keveset tudunk az állami gondoskodásból kikerültek iskolai karrierjéről, családalapításáról, munkavállalásáról, illetve arról, hogy hogyan készítette fel őket a rendszer az önálló életre. Jelen tanulmány arra tesz kísérletet, hogy ezt a problémakört megvilágítva, empirikus képet adjon a nagybetűs életkilátásokról a gyermekvédelmi szakellátásból kikerülést követően. Mindezt szigorúan az ő tapasztalataik rendszerezése által tesszük egy 2021 november és 2022 január között végzett kutatás tükrében.

46

69

A kora gyermekkori intervenció elmélete és gyakorlata I. - Néhány elméleti és módszertani összefüggés

Kereki Judit

A korai életszakaszban nyújtott prevenció és intervenció szolgáltatások kiemelt jelentőségűek a gyermek fejlődése, a család megerősítése és a társadalom jövője szempontjából. A kora gyermekkori intervenció elméleti megalapozása, a nemzetközi trendek és gyakorlat áttekintése segíti a hazai beavatkozási pontok meghatározását, az ellátórendszer fejlesztési irányainak kijelölését. A nemzetközi tapasztalatokra és a korábbi kutatási, fejlesztési eredményekre építve a koordinált, integrált, interdiszciplináris team működésen alapuló szolgáltatói rendszerek adaptálható elemeinek hazai modellbe való integrálása egy hatékonyabban működő rendszer kialakításához járul hozzá. Ezzel segítve elő, hogy az eltérő, megkésett fejlődésű és veszélyeztetett gyermekek problémája minél korábbi életkorban felismerésre és azonosításra kerüljön, és ennek nyomán családjaikkal együtt időben hozzájussanak a megfelelő, szükségletalapú ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz.

34

72

Tanulmányok – Kitekintő

A közösségi részvétel komplexitása: szakmai szempontok a közösség meghatározására és bevonására

Garcia Martha Lucia Mizrahi Terry Korazim-Körösy Yossi

Ez a tanulmány hat szakma – szociális munkások, jogászok, ápolók, orvosok, pszichológusok és népegészségügyi szakemberek – szempontjait hasonlítja össze egy prototipikus alacsony jövedelmű városi közösség egészségügyi és szociális körülményeinek javítása kapcsán. Azt vizsgálja, hogy miképpen határozza meg és kíséri figyelemmel a kutató csoport azt a folyamatot, amely a „közösség” részvételével keres megoldásokat az ebben a hipotetikus környezetben felmerülő problémákra, még úgy is, hogy e kérdés előzetesen nem szerepelt a kutatási tervekben.

Az adatokból kirajzolódott a kutatók által kifejlesztett 5 komponensű – *ki, miért, mikor, milyen módon és milyen szinten* (angolul *who, why, when, ways and what level*) – a W elnevezésű, úgynevezett „egyéni részvételi keret”. A közösség típusa, szintje és jelentésének összetettsége és sokrétűsége miatt kritikus kérdések felvetésére került sor a szakmák - közösség kapcsolatairól és a közösségfejlesztő szakemberek szerepéről. Végül is a közösségi részvételt bonyolult és transzformatív jellemzőkkel határozták meg. A közösségi szakembereknek az egyéni részvétel öt W-keretére irányuló figyelme a szakemberek és a közösség közötti pozitív együttműködés maximalizálását eredményezheti.

22

14

A szélsőjobb befolyása a németországi szociális munkára: Szisztematikus támadások és napi eltolódások

Wéber Júlia Gille Christoph Krüger Christine

módszertani megközelítése (4) kerül leírásra. Az általános eredmények bemutatása (5) és a központi kategóriák részletesebb ismertetése (6) után, a befolyások szociális munkára gyakorolt hatásának összegzése (7), valamint a szociális munkára vonatkozó következmények kerülnek megvitatásra (8).

Az eredmények azt mutatják, hogy a hatások mindkét vizsgált német tartomány összes régiójában a szociális munka minden területén megtalálható. A szélsőjobboldal saját szociális szolgáltatásai a karitatív tevékenységeket politikai üzenettké instrumentalizálják, és a zárt szcénákban szervezett oktatási programok nagy folyamatossággal léteznek. A külső befolyásolásra tett kísérletek – különösen a politikai szereplők részéről – megnövekedtek, és egyes esetekben drasztikus, akár tömeges fenyegetésekig és fizikai támadásokig terjedő jellegű öltöttek. Végezetül az eredmények a szakmai szociális munkán belüli elmozdulásokra is rámutatnak. Ezek antidemokratikus és inhumánus gyakorlatokban, valamint konkrét kirekesztésekben tükröződnek. Az eredmények alapján fontosnak tűnik a szélsőjobboldali hatások láthatóvá tétele, és olyan intézményesített válaszok közös, szakmán belüli megfogalmazása, amelyek hatékonyak bizonyulnak a támadásokkal szemben.

35
25

A szociális munkások szerepe egy új öko-szociális világ létrejöttének előmozdításában: A Szociális Munkások Nemzetközi Szövetségének Nyilatkozata, 2022. május

Tóth Anikó Panna

36
34

Módszertan – Hazai Pálya

Eszközfejlesztési kísérlet az iskolai bántalmazás megelőzésére

Kiss Virág Eva Kóbor Krisztina

Iskolai bántalmazással bizonyára mindenki találkozott már életében, ha máshogy nem, szemlélőként. Ezek az események nagy károkat tudnak okozni egy kisgyermekben, amik hatással vannak a szocializációjára, pszichés egészségére, nem csak gyermekkorban, hanem a későbbiekben is, sőt, számos esetben öngyilkossághoz vezethetnek. Mindezek ellenére kevés megelőzésre kidolgozott módszer és eszköz létezik, és ezek sem elterjedtek az oktatásban.

Ezek a gondolatok hatottak inspirálóan, amikor interprofesszionális projekt munka keretei között létrehozásra került az iskolai erőszak megelőzését célzó érzékenyítő doboz, mint eszköz és a hozzá tartozó módszertani javaslat. Az eszköz célja az, hogy a pedagógia és szociális munka alapjait integrálva, hatékony lehetőséget ajánljunk pedagógusoknak, szociális munkásoknak a téma felvetésére, a probléma kezelésére. A módszertan a tapasztalati tanulás és a prevenció alapelveit használja, igazodva azokhoz a keretekhez, melyek egy iskolában az ott megjelenő, az erőszakkal találkozó pedagógusok és óvodai, iskolai szociális segítők számára adottak.

A tanulmány a fejlesztési munka folyamatát, az eszközhasználat ajánlását és a gyermekcsoportokkal végzett tesztelés eredményeit mutatja be.

27
39

Felzárkózási célú Európai Unió projektek problématerképe

Meleg Sándor

A kutatás témája a 2014–2020-as pályázati időszakban a felzárkózási célú pályázatok problématerképe volt a szegregációs jelenségekhez kapcsolódó szakirodalom, a pályázatokkal kapcsolatos dokumentumok elemzése és a területen dolgozó szociális munkásokkal készült interjúk alapján.

A kutatás során megjelent főbb problématerületek voltak: szegregációval kapcsolatos fogalmak használata, szegregátum lehatárolása és kijelölése, a projekt formátumú megvalósítás különböző nehézségei. Fontos lenne a jelenségek további, részletes kutatása, a szegregációhoz kapcsolódó jelenségek még évtizedekig fontos szociális problémának tekinthetők, a nehézségek megértése a sikeres beavatkozások kulcsfontosságú eleme lehet.

54
50